מחוון למורה

מחוון: אברם ולוט נפרדים: "אל נא תהי מריבה"

1. "כִּי־הָיָה רְכוּשָׁם רָב", "וְלֹא־נָשָׂא אֹתָם הָאָרֶץ"; וגם "כָּבֵד מְאֹד, בַּמִּקְנֶה" / "צֹאן־וּבָקָר, וְאֹהָלִים". כל שני ציטוטים מתאימים.
2. הנימוק: "כִּי־אֲנָשִׁים אַחִים, אֲנָחְנוּ". ההצעה: "הִפָּרֶד נָא מֵעָלָי", ולוט בוחר ראשון לאיזה צד ללכת ("אִם־הַשְּׂמֹאל וְאֵימְנָה").
3. לוט: המספר ("וַיִּשָּׂא־לוֹט אֶת־עֵינָיו"); רואה את ככר הירדן "כִּי כֻלָּהּ, מַשְׁקֶה"; לוקח לעצמו ("וַיִּבְחַר־לוֹ לוֹט"). אברם: ה׳ אומר לו ("שָׂא נָא עֵינֶיךָ"); רואה את כל הארץ לכל הכיוונים; מקבל במתנה ("לְךָ אֶתְּנֶנָּה").
4. המספר רומז שהבחירה של לוט מסוכנת: הוא בחר לפי הפוריות והתעלם מאופי השכנים. זו גם הכנה לסיפור חורבן סדום (פרק יט).
5. לפי רש"י רועי לוט רעו בשדות של אחרים ורועי אברם הוכיחו אותם על הגזל. המריבה היא על מוסר ויושר ולא רק על שטחי מרעה.
6. לפי המדרש לוט התרחק מאברם ומאלוהיו ("אִי אֶפְשִׁי לֹא בְּאַבְרָם וְלֹא בֵּאלֹהָיו"). בפשט מדובר בכיוון גאוגרפי; המדרש הופך אותו לבחירה רוחנית. כל עמדה מנומקת מתקבלת.
7. תשובה טובה: אברם מוותר על הבחירה הראשונה ("הֲלֹא כָל־הָאָרֶץ לְפָנֶיךָ"); לוט בוחר בארץ המושקה אבל ליד אנשי סדום; אחרי הפרידה אברם מקבל "אֶת־כָּל־הָאָרֶץ"; רש"י: הדיבור חזר אליו רק כשנפרד מהרשע; ההקבלה "נשא עיניים". ניקוד מוצע: פסוקים 6, רש"י 5, ההקבלה 5, עמדה מנומקת 4.

פרשנות מסומנת כפרשנות (רש"י, רמב"ן, אבן עזרא, רד"ק וספורנו מתוך ספריא). נוסח הפסוקים ממכון ממרא; שם ה׳ מובא בכתיב ה׳. ממלכתי: סיפורי אברהם (בראשית יב-כה) נלמדים בחטיבה העליונה בלימודי התנ"ך (קריאה צמודה, ניתוח ספרותי ודיון ערכי); יש לבדוק מול תכנית הבגרות העדכנית ובחירת בית הספר. חמ"ד: לימוד חומש עם פרשנים (רש"י, רמב"ן, אבן עזרא, רד"ק, ספורנו); הפרשנות מסומנת כפרשנות. יש לבדוק מול התכנון השנתי של בית הספר.